

**UCHWAŁA NR XXIX/ ... /2022
RADY MIEJSKIEJ W UJŚCIU
z dnia 30 marca 2022 r.**

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz.559) w związku z art. 4¹ ust. 1-2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zmianami) oraz art. 10 ust. 1-2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zmianami) Rada Miejska w Ujściu uchwała co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ujścia.
- § 3. Z dniem 31 marca 2022 r. traci moc uchwała nr XXIV/177/2021 Rady Miejskiej w Ujściu z dnia 14 października 2021 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 2022 r.

**Uzasadnienie do uchwały nr XXIX/.../2022
Rady Miejskiej w Ujściu z dnia 30 marca 2022 r.**

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.**

Obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wprowadziła ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 1996 r. Celem tych programów jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują. Zwiększenie wiedzy dorosłych i młodzieży w zakresie problemów alkoholowych, promowanie postaw społecznie ważnych dla profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji tego programu. Również przyjmowane programy zdrowia określają cele strategiczne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. wprowadza kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Zgodnie ze znowelizowanym zapisem art 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Został wydłużony również na okres do 4 lat czas, na jaki mogą być przyjmowane nowe gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. uchwalony przed dniem 1 stycznia 2022 r. gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zachowuje moc i jest finansowany na dotychczasowych zasadach do czasu uchwalenia nowego programu, nie dłużej niż do 31 marca 2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach. Został on opracowany zgodnie z potrzebami występującymi na terenie Gminy i Miasta Ujście.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust.1-2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zmianami) oraz z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zmianami). Realizowany on będzie zgodnie z założeniami profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej

Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują. Program kontynuuje realizację sprawdzonych w latach poprzednich działań, ze zwróceniem szczególnej uwagi na stworzenie systemu przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i narkotyków oraz uzależnieniom behawioralnym wśród dzieci i młodzieży, oraz konsekwentnego egzekwowania prawa dot. alkoholu i narkotyków. Źródłem finansowania programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Przepisy lokalne dotyczące realizacji zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii:

- 1) Uchwała Rady Miejskiej w Ujściu nr XXXI/229/2018 z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie gminy Ujście miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 2) Uchwała Rady Miejskiej w Ujściu nr XXXI/230/2018 z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Ujście,
- 3) Zarządzenie Burmistrza Ujścia nr 159/2016 z dnia 21 listopada 2016 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wpisuje się w cele i zadania zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ujście przyjmowanej uchwałą Rady Miejskiej w Ujściu.

Rodzaje działań profilaktycznych

Działania profilaktyczne obejmują:

1) Profilaktykę uniwersalną

na którą składają się działania kierowane do całych grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka. Głównym terenem działań jest szkoła. Realizatorzy to przede wszystkim nauczyciele wspierani przez psychologów, pedagogów.

2) Profilaktykę selektywną

na którą składają się działania profilaktyczne skierowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko występowania problemów alkoholowych i/lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Realizatorzy to przede wszystkim terapeuci, socjoterapeuci, doradcy rodzinni, mediatorzy rodzinni. Zajęcia odbywają się najczęściej w poradniach terapeutycznych, w ramach profilaktycznych programów pracy środowiskowej, świetlicach środowiskowo-wychowawczych.

3) Profilaktykę wskazującą

na którą składają się działania nakierowane na osoby, u których można stwierdzić objawy problemów związanych z uzależnieniami lub inne zaburzenia zachowania, wynikające z czynników wewnętrznych (zaburzeń psychicznych) lub zewnętrznych (np. przemoc domowa, agresja w szkole). Celem jest przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, minimalizacja szkód, umożliwienie osobie chorej powrotu do życia wolnego od środków psychoaktywnych i prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Realizatorzy to przede wszystkim psychologowie, psychoterapeuci, pracownicy socjalni i lekarze.

II. Stan problemów i zagrożeń

Rozwiązywanie problemów alkoholowych oznacza podejmowanie wszechstronnych działań ukierunkowanych na osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny, w trosce o zmniejszenie ujemnych skutków nadużywania alkoholu. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują we wszystkich obszarach życia ludzkiego. Istnieje zatem konieczność podejmowania intensywnych i skutecznych działań profilaktycznych, leczniczych, prewencyjnych względem osób i rodzin dotkniętych tym problemem.

Skala problemowa na terenie Gminy Ujście wynikająca z uzależnienia od narkotyków jest trudna do ustalenia. Problem narkomanii głównie dotyczy młodzieży. O problemie tym niechętnie informują pedagodzy, jak również rodzice osób nieletnich. Aby zmniejszyć problemy w tym zakresie prowadzone są w szkołach specjalne programy i kampanie społeczne dotyczące szkodliwości używek i środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Długi okres pozostawania bez pracy stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność jej poszukiwania poza miejscem zamieszkania ogranicza możliwość samodzielnego zaspakajania potrzeb życiowych, głównie materialnych, rodzin. Sytuacja ta sprzyja reakcjom i zachowaniom frustracyjnym i powoduje powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięć, w tym m.in. poprzez nadużywanie alkoholu, czego dalszą konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinie.

W celu zmniejszenia ilości zachowań patologicznych, w tym związanych z alkoholizmem i narkomanią Posterunek Policji w Ujściu prowadzi działania prewencyjne m.in. współpracując z dyrektorami szkół i innych instytucji działających na terenie gminy.

W miarę możliwości organizowane są spotkania i pogadanki z uczniami w trakcie których są oni informowani o konsekwencjach, związanych z naruszeniem obowiązującego prawa,

w tym związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, czy innych środków odurzających. Policjanci Posterunku Policji w Ujściu odbywają również spotkania środowiskowe, na których przedstawiana jest sytuacja w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy a także zagadnienia dot. prewencji kryminalnej.

Wszelkie działania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych stanowią jedną z najskuteczniejszych form zapobiegania negatywnym zjawiskom występującym wśród dzieci i młodzieży. Praca w tym zakresie w szkołach przynosi szereg oczekiwanych wyników. Uczniowie uczą się postępowania zgodnego z kanonami kultury zdrowotnej, potrafią obronić się przed zgubnymi skutkami uzależnień, uczą się gospodarować wolnym czasem. Szkoły przeprowadzają szereg akcji i konkursów o treściach nawiązujących do profilaktyki w zakresie uzależnień.

Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne na temat zwalczania agresywnych zachowań realizowane są w świetlicach środowiskowo-wychowawczych w Ługach Ujskich i Ujściu.

W Ujściu działa Punkt Konsultacyjny, który udziela pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i innych środków odurzających, członkom rodzin osób uzależnionych, doświadczającym przemocy, stosującym przemoc.

W stosunku do tych osób podejmowane są działania mające na celu zmotywowanie ich do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień. Osoby pijące ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnione motywowane są do zmiany szkodliwego wzoru picia a osoby po zakończonym leczeniu wspierane są w utrzymaniu abstynencji.

Jednym z zadań Punktu jest rozpoznanie przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, a także inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej. W Punkcie osoby uzależnione i współuzależnione otrzymują aktualne informacje na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy oraz powiatu.

III. Cele, priorytety i zadania programu.

1. Podstawowe cele i priorytety:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy,
- zmniejszanie rozmiaru problemów, które aktualnie występują,
- udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia, motywowanie do podjęcia terapii,
- poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego,
- ochrona dzieci i rodzin przed przemocą fizyczną i psychiczną stosowaną przez osoby uzależnione od alkoholu,
- ochrona dzieci i młodzieży przed zagrożeniami alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych

2. Cele szczegółowe

2.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

1. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.

2. Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego w Ujściu.
3. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione.
4. Prowadzenie kompleksowych działań w celu kierowania na leczenie odwykowe (ponoszenie kosztów sporządzenia opinii przez biegłego psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, ponoszenie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego)
5. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zmierzające do podania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.

2.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Podejmowanie stosownych działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z wystąpieniem nadużywania alkoholu oraz z przemocą w rodzinie.
2. Zwiększenie aktywności Policji oraz pracowników socjalnych na rzecz ochrony rodzin przed przemocą – procedura „Niebieska Karta” .
3. Organizowanie, wyposażenie i finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego
– świetlice środowiskowych, dla dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, a w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym – świetlica w Ujściu i Ługach Ujskich.

2.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Finansowanie programów profilaktycznych dla uczniów szkół z terenu Gminy i Miasta Ujście w ramach szkolnego programu profilaktyki, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
2. Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez: finansowanie imprez rekreacyjno – sportowych dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, spotkania okolicznościowe eksponujące dobrą zabawę bez alkoholu.
3. Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin, prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających, profilaktyka i promocja zdrowia- udział w lokalnych kampaniach edukacyjnych, zakup materiałów profilaktycznych – prasa, książki specjalistyczne, broszury, plakaty, ulotki oraz inne materiały informacyjno- edukacyjne.
4. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży, wychowawców i rodziców.
5. Wspieranie edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne spożywanie alkoholu.
6. Promowanie, wspieranie i dofinansowanie programów sportowych z elementami profilaktyki w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.
7. Finansowanie i organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców handlujących alkoholem.

2.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

1. Zabezpieczenie finansowe i lokalowe pracy i działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punktu Konsultacyjnego.
2. Finansowanie szkoleń członków Komisji (obowiązek ustawowy).

3. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.
4. Wspomaganie realizacji programu profilaktycznego poprzez:
 - koordynację działań, wspólną realizację,
 - przekazywanie materiałów edukacyjnych, promowanie i popieranie działań.

2.5. Kompetencje i zasady finansowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Uczestnictwo członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
2. Wynagrodzenie przewodniczącego i członków Komisji za udział w posiedzeniach i kontrolach:
 - przewodniczący - 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę wg. stawki na dzień 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane,
 - sekretarz – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę jak wyżej,
 - członkowie – 8 % minimalnego wynagrodzenia za pracę jak wyżej.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 2 wypłacane jest na podstawie listy obecności potwierdzonej merytorycznie przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oddelegowanemu poza granice gminy przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167)

2.6 Harmonogram

Gminny program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 ma charakter ramowy i może ulec zmianom w trakcie jego realizacji.

Harmonogram działań na lata 2022-2025

L. p.	Określenie działań	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: rozpatrywanie wniosków o leczenie przeciwalkoholowe, kierowanie osób uzależnionych na badanie do biegłych sądowych; kierowanie wniosków o leczenie przymusowe do sądu	2022-2025 W zależności od potrzeb	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.	Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych i ich rodzin	2022-2025	Służba zdrowia Terapeuta ds. uzależnień
3.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	2022-2025 2 razy w miesiącu po 4 godz.	Terapeuta ds. Uzależnień psycholog
4.	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : - opiniowanie wniosków o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,	2022-2025 w zależności od potrzeb	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków zezwolenia ze szczególnym naciskiem na przestrzeganie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom do lat 18, osobom nietrzeźwym, a także na kredyt i pod zastaw		
5.	Prowadzenie świetlic środowiskowo – wychowawczych w Ujściu, Ługach Ujskich	2022-2025 w Ujściu 5 razy w tyg. po 8 godz. dziennie - w Ługach Ujskich 5 razy w tyg. po 4 godz. dziennie	Opiekunowie świetlic, Dyrektor Ujskiego Domu Kultury,
6.	Kontynuowanie i rozwijanie programów profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przeciwdziałania przemocy; w szkołach	2022-2025 w zależności od potrzeb i ofert	Dyrektorzy szkół, nauczyciele, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	2022-2025	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
8.	Wspieranie działań mających na celu podnoszenie kompetencji w zakresie profilaktyki i uzależnień oraz kompetencji osób zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą oraz z osobami dorosłymi	2022-2025	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
9.	Organizowanie zajęć sportowych z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży	2022-2025	GKRPA , szkoły , UDK, WDK
10.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinach, podejmowanie interwencji	2022-2025	Policja, MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny

